

(Συνέχεια εκ του προηγούμενου)

"Άλλο πάλιν έλεγαν ότι τα τραπεζομάνηλα της Νίνας ντε Καλλιό ήταν τριτάτα. Μαρτυρία σ' αυτές τις αντιθέσεις, ποιά είνε τάχα η αλήθεια ; Την αλήθεια λένε και οι μόν και οι δέ, γιατί η ζωή της Νίνας ήταν η προσωπικότητάς της άταξίας και της άνασταστασίας.

Στό σπίτι της Νίνας συχνάζαν όλοι όσοι είχαν τότε ένα όνομα στά γραμμάτια, ο Λεοντό ντε Αλι, ο Κοπετέ, ο ντε λ' "Ιλ. Αντάν, όλοι οι μουσικοί και οι καλλιτέχναι, ο Βάγγερο, ο Μπερλιός, ο Μανέ, ο Φαντέν, όλοι οι άριστοί πολιτικοί. Πήγαιναν εκεί, όπως θα πήγαιναν σέ μια ταβέρνα. Οι ποιηταί Σαρλ Κοφ και Βιλλιέ ντε λ' "Ιλ. Αντάν ύπηρξαν αριστερά, διαλογικά, οι είνουσιμένοι της φίλοι. Στη Νίνα μάλιστα ο Κοφ άφιέρωσε την πρώτη και μοναδική συλλογή των ποιημάτων του. "Όσο γιά τον Ζάν-Μαρι-Μαθία-Φίλιππο-Αύγουστο, κόμητα ντε Βιλλιέ ντε λ' "Ιλ. Αντάν, καθώς τον κατηγορούσαν κάποτε ότι έμοιαζε αναλόγισα της καλής αυτής γυναίκας, στο τραπέζι της άταξίας ήταν πάντα πρώτος και καλύτερος, άπάντησε :

"Ω ! ποιάς όφθους γίνεται γιά λίγες κοτολέτες !...
 "Ο Βερλαίν άγαπούσε αυτό τό έλεύθερο σπίτι, αυτή τη φερόλια τών ποιητών, που δέν ήμοιαζε καθόλου μέ τ' άλλα σπίτια. "Όταν βρισκόταν στό κέντρο του — πράγμα που συνέβαινε συχνότατα — τίποτε δέν του άρεσε περισσότερο από τό να τελειώνει τη νύχτα έμμεσα στη μουσική και στην πόηση, στό σπίτι της Νίνας.

Τό βράδυ της 14ης 'Ιανουαρίου 1869, όλοι οι Παρισιακοί ποιηταί, όλοι οι είνουσι μπουέ που συχνάζαν στήν Νίνας, είχαν δώσει ραντεβού στό θέατρο 'Οντεόν, γιά νά άπευφημήσουν τόν «Διαβάτη». Ένα μονόπρακτο όδραμα σέ σίχους του συντρόφου των Φρανσουά Κοπετέ. Μεταξύ αυτών ήταν και ο Βερλαίν, μέ τό μάζαριολαν έπανωφόρι του και μέ τό ψηλό καπέλλο του.

"Όταν έπεσε ή αιλιά, μετά τό τέλος του έργου, ό ένθουσιασμός τών θεατών ύψηξε άπείρηγος. "Ο θρίαμβος αυτός ήταν διπλός, γιατί στό έργο πρωταγωνίστησε μά νεαρά τραγωδός, άκόμα άγνωστη χθές, ή θεσπαστή Σάρα Μπερνάρ.

"Η έκπνευμένη της συντροφιάς τών μπουέ ήταν εκείνο τό βράδυ τόσο ζοφερός, τόσο έπίμονος, όποτε χάλασαν τό κέφι όνός επαυλλιδογράφου, όνομασμένου Βικτόρ Χοσενά, ό όποιος την έποικήν έγραψε σέ κάποια έφημερίδα γιά την όχλαγωγία που έκαναν οι είνουσιμένοι αυτοί άνδρωσάκοι. Τότε οι μπουέ μας, αντί γιά νά πάρουν την προσβολή κατάκαρδα, τό έρωσαν στό άστείο και γιά νά την θυμωθούν άρχισαν νά δίνουν κάθε μίνα τό περιήρημα «Δείπνα τών Πρόστυχων Άνθρωπώκαων», στό καφέ Λικουάνο.

"Η καταπληκτική έπιτυχία του «Διαβάτου» είχε ως άμεση συνέπεια νά γίνουν άνάραστοι οι δύο τίοιμοι των ποιημάτων του Κοπετέ, οι όποιοι ήσαν ως τότε άπόλυτοι.

"Ο Βερλαίν δέν ήταν καθόλου χηλιότικος. "Η έξαρτητική είνουα της νύχης προς τόν Φρανσουά Κοπετέ, δέν μετέβαλε καθόλου τις έγκαρδίες σχέσεις τών δύο φίλων. "Όστόσο, όταν ο Κοπετέ, έπειτ' από την έπιτυχία του αυτή, έγινε δεκτός στό άνάκτορο της προκηρησμένης Μαρτίλλης, στό όποιο άβήγγησε κάποιον και τόν Άνατόλ Φρανς, ο Βερλαίν χαρτίστηκε τούς δύο φίλους του ως ελιποτάκτες και άναδρωσός. "Έκανε, μάλιστα, και μά καρικατούρα, που παροίτανε τόν Κοπετέ και τόν Φρανς, ντυμένους σάν λακείδες, πίσω από τό όμάζι της προκηρησμένης.

"Έπίσης από τότε, τό πελαγομάνητο του Βερλαίν και τού Κοπετέ, που

ώς τότε φαινόντουσαν ένωμένα, χώρισαν. "Ο Κοπετέ έγινε διάσημος και χάρισε όλες τις έπίσημες τιμές : Μπήκε στην 'Ακαδημία, παρουσιωμοφορήθηκε κλπ. "Όσο γιά τό Βερλαίν, θά δοθή παρακάτω τί άπόγινε...

"Επί του παρόντος, ενώ τό ποιήματα του Κοπετέ γινόντουσαν άνάραστο, ο δεύτερος τίμος των ποιημάτων του Βερλαίν, ή άριστουργηματικές «Fetes Galantes», που τυπώθηκε τόν ίδιο χρόνο σέ 350 αντίτυπα, άκολούθησε την τύχη των «Κρονίων Ποιημάτων» : ούτε πουλήθηκε καθόλου. "Επίσης ή έφημερίδες έλάχιστα άσολήθησαν μ' αυτόν.

"Ακόσο, μέσα στον κόσμο των γραμμάτιων, αυτό τό βιβλίό των 51 σελίδων προσέχτηκε από μερικούς. "Ο ποιητής Θεόδωρος ντε Μπανβί έγραψε σκεπτικώς στον «Έλευθερόφρον» της 10ης 'Απριλίου και τό χαρακτήρισε ως «ένα μικρό μαγικό βιβλίό». "Επίσης ο έξόριστος Βίκτωρ Ουγκώ έστειλε στό Βερλαίν μά έπιστολή, γραμμένη αυτή τη φορά μέ τό χέρι του, στην όποία τού έγραψε τά έξης :

"Είσαστε ένας από τούς πρώτους, ένας από τούς πιο δυνατούς, ένας από τούς πιο γοητευτικούς, μέσος σ' αυτή την καινούργια ιερή λεγεώνα των ποιητών, την όποια χαίρετώ και άγαπά, έγώ, ο γέρος στοχαστής των έρημιών».

Τέσσερα χρόνια είχαν κιάλας περάσει από τότε που πέθανε ο πατέρας του Βερλαίν. Στο σπίτι της όδοσ Αεζιλά, όπου ο ποιητής κατοικούσε μαζί μέ τη μητέρα του, πόσες φορές τη νύχτα ο Φωφόρος δέν είχε έπιτησία, άκούγοντας τόν Πώλ νά παρατατάι μεθυσμένος στις σκάλες !... Πόσες φορές, γυρίζοντας άργά τη νύχτα, δέν είχε πέσει μέ τά ρούχα στό κρεβάτι !... "Η μητέρα του, μιλώντας ένα πρωί στην κάμαρη του, τόν είδε πεσιμένο στό κρεβάτι του, όχι μόνο μέ τά ρούχα, αλλά και μέ τό ψηλό καπέλλο του στό κρεβάτι του. "Έσπασε άμέσως στό γέλιο και, καθώς ο Πώλ μόνονέζε τά βιέφαρά του, ξαγνιασμένος, μή καταλαβαίνοντας την άφορητή της είνουσίας της, τού έβαλε μπρος στό μάτια έναν καθρέφτη. Τότε γέλασε κι' αυτός, γέλασαν μαζί, μητέρα και γιός...

"Η φροχή Στεφανία ! Έίχε άκόμα τη δύναμη νά γελή, νά βολήσι άκόμα μά κομική πλευρά σ' αυτό τό όκιστό θέμα. "Ο Πώλ, σ' αυτές τις περιστάσεις, τραβήζε πάντα μερικές μετρημένες δικαιολογίες : ή έλεγε κάποιο παραμύθι, ή τό όποιο ήθελαν πάντα τό συμπέρασμα πως αυτός δέν έβρισκε και πως όλοι τόν είχαν παθούσει. Δέν δυσκολευόταν άλλοστε καθόλου γιά νά πείσει τη μητέρα του, γιατί τόση ήταν ή τύφλωση της Στεφανίας, όποτε είχε πάντα την πεποίθηση ότι ο γιός της δέν μεθούσε μόνος του, αλλά ότι οι σύντροφοί του τόν έζαζαν νά μεθύει.

Τό Μάρτη του 1869 πέθανε στο Παλιζέλ ή θεα του Πώλ, Λουίζα, άδελφή του πατέρα του. "Ο Πώλ πήγε νά παρακαλώσθησιν σην κηδεία, μά φρόθηκε κι' εκεί μέ τόν ίδιο σκαμ'αλόδη τρόπο που είχε φερθή και κατά την κηδεία της εξαδέλφης του 'Ελζας. "Επί δύο μέρες στη σειρά, που ήμεινε στό Παλιζέλ, ήταν μεθυσμένος ! Μεταξύ μάλιστα των άλλων έξόδων της κηδείας της θείας Λουίζας, βρέθηκε κι' ένας λογαριασμός του ταβερναρίου του Παλιζέλ : «Πέντε φράγκα, γιά τζινέβρα, που άγόρασε ο κ. Πώλ». "Η τζινέβρα στούχος τότε μά πενήρα τό ποτήρι. "Αρα ο Πώλ ήπε μέσα σέ δύο μέρες έκαστό ποτήρια...

Μά και ή πρώτης άνηρωστικώς έκδηλώσεσ του άλλοκοτισμού είχαν άρχισι κατά νά παρουσιάζονται σέ Βερλαίν. Μά μάλιστα άπ' αυτές ήταν ή πιο σοβαρή άπ' όλες : ή άιανοητική άτονία.

Κι' Ένα άλλο έπίσης σήματα ήταν κιάλας φανερό στό δυστυχισμένο νέο : ή όργιλότης. Την πρώτη φορά της μεθύσε, που ήταν όλο είνουσι έκδηλώσεσ, διακρίσεις και είνουσι, την διαδέχταν γοήγιομα μά πένθησι σιωπής και βόθση, σάν νά τού είχαν άναγγείλει έξαρνα μά είδησι που κατέστρεφε όλες του τις ελλίδες, που συνέτριβε τη ζωή του.

"Επειτ' από μερικά ποτήρια άκόμα, ο Πώλ περιέπαιτε σέ μά τρίτη κατάσταση : της όργης. Μά σκοτεινή φωτιά άναβε μέσ' στό μάτια του κι' όλα ήταν κι' αυτόν μά άφορηή μά καναγιά. Πολλοί από τούς συγχρόνους του πιστοπούον πως όταν ο Βερλαίν βρισκόταν σ' αυτή την κατάσταση, γινόταν άνωπρόσος.

Μά συχνά προχωρούσε άκόμα πιο πολύ. "Η μέθη του στην έποχή στην όποια βρισκόμαστε, είχε άρχισι νά έχη και τέταρτη φάση : τού παραληρηματος και τών παρασώσεων. Τότε γινόταν σ' αλήθεια έπίκινδυνος. "Η μανία του, της όποιας έθωσε πολλά παραδείγματα, ήταν μά άνηρωστικόνος μανία. "Ο ποιητής μεταδύ τών φίλων του, είχε και πολλούς από τούς δημοκράτες της εποχής, τούς Κόκκινους, όπως τού έλεγαν. ('Ακολούθη)